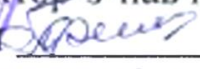

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-педагогічної
роботи Марія БОДНАР
«01» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО
КУРСУ «МИСТЕЦТВО»**

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво).

Хореографія

Робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційні технології викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво). Кременець, 2024. 23 с.

Розробник:

Дем'янчук Олександр Никанорович – професор кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання

Протокол № 1 від 01 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Інна РАТИНСЬКА

ВСТУП

Робоча програма укладена відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Музичне мистецтво). Хореографія та навчального плану підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. У програмі обґрунтовано теоретико-методичну підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва до практичної роботи у закладах загальної середньої освіти. Вивчення дисципліни «Інноваційні технології викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» передбачає засвоєння здобувачами теоретичних знань та інноваційних форм, методів, прийомів і засобів навчання відповідно до вимог Нової української школи.

Ключові слова: майбутні учителі музичного мистецтва, інтегровані уроки, Нова українська школа, інноваційні технології навчання, мистецтво.

Модернізація сучасної освітньої системи на різних її рівнях вимагає постійного покращення якості шляхом оновлення змісту та форм організації процесу навчання. Зокрема, реформаторські зміни є важливим поштовхом до впровадження в освітній процес інноваційних технологій, які скеровані на підвищення результативності навчання. Завдяки сучасним досягненням наукової теорії і практики відбуваються зміни у методиках викладання та застосовуються новітні педагогічні стратегії, тобто у традиційні форми інтегруються інноваційні технології.

Науковим підґрунтям освітнього компоненту є сучасні дослідження у галузі теорії і методики музичної освіти, музичної педагогіки, мистецтвознавства та суміжних наук. Академічний матеріал взаємопов'язаний з такими нормативними освітніми компонентами навчального плану як: «Психологія педагогічної діяльності», «Сучасні освітні технології в ЗЗСО», «Виробнича (педагогічна) практика» та іншими вибірковими дисциплінами.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення компоненту «Інноваційні технології викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» є ґрунтовна теоретико-методична підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до професійної діяльності у закладах загальної середньої освіти орієнтованої на інноваційні підходи.

Завдання навчальної дисципліни полягають у наступному:

1) ознайомити магістрантів з сучасними підходами до викладання мистецької освітньої галузі у закладах загальної середньої освіти;

2) сформувати у майбутніх фахівців інноваційну методичну компетентність;

3) сформувати у здобувачів професійно-педагогічні уміння (конструктивні, організаційні, комунікативні, оцінні) у моделюванні освітнього процесу, а також в організації та проведенні занять інтегрованого курсу «Мистецтво»;

4) розвивати у майбутніх освітян здатність до самоосвіти та саморегуляції внутрішнього самопочуття як важливих складових професійного самовдосконалення.

У результаті вивчення курсу «Інноваційні технології викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» в майбутніх учителів музичного мистецтва формуються такі **програмні компетентності**:

Інтегральна:

Здатність здобувача розв'язувати складні освітні завдання та проблеми у галузі загальної середньої та позашкільної освіти, що передбачає здійснення дослідницької й інноваційної діяльності, проведення науково-педагогічних досліджень сучасних проблем музичної педагогіки та характеризується комплексністю і невизначеністю умов організації освітнього процесу.

Загальні:

ЗК 1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5 Здатність генерувати нові ідеї (креативність), творчо самовиражатися, поважати українську національну культуру та приймати обґрунтовані рішення; усвідомлювати значення національно-культурної самоідентичності.

ЗК6 Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК9 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод особистості; захищати свої громадянські права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

Спеціальні (фахові):

ФК2 Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК4 Здатність до моделювання змісту навчання на основі сучасних, інформаційно-цифрових технологій і методик навчання, формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК6 Здатність розв'язувати музично-педагогічні проблеми у нових освітніх та інклюзивних середовищах, забезпечувати сприятливий психологічний клімат з урахуванням педагогічних принципів, закономірностей, форм і методів навчання.

ФК7 Здатність методично правильно розробляти і практично втілювати авторські хореографічні композиції різноманітні за формою, жанром, виражальними засобами з використанням традиційних та інноваційних прийомів їх створення.

Програмні результати навчання:

ПРН 3 Демонструє психологічні знання у педагогічній галузі для критичного осмислення проблем та оригінального розв'язання завдань музично-естетичного виховання.

ПРН 8 Знає і застосовує різні способи реєстрації і викладення наукових фактів, виховання і розвитку особистості засобами мистецтва, вміє аналізувати й інтерпретувати матеріали спостережень, переводити наукові знання у площину практичного використання, застосовувати конкретно-наукову методологію експериментального дослідження проблем процесу музичного навчання.

ПРН 11 Демонструє уміння планувати процес підготовки музичного твору до художньо-виконавської інтерпретації, визначати завдання репетиційного процесу, аргументувати способи і методи його оптимальної організації в різних умовах, досягати художньо-педагогічних результатів.

ПРН 15 Дотримується морально-етичних норм спілкування, керується у професійній діяльності принципами толерантності, творчо-мистецького діалогу, співпраці та взаємоповаги до думок інших учасників освітнього процесу.

На вивчення освітнього компоненту «Інноваційні технології викладання інтегрованого курсу «Мистецтво») відводиться 120 год. / 4 кредити ECTS.

Структура програми навчальної дисципліни
I. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 ECTS	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність 014 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	1, 2-й	1 -й
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3,5 год.	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво). Хореографія.	2, 3-й	2-й
		Лекції	
	22год.	6 год.	
	Практичні, семінарські		
	24 год.	8 год.	
	Самостійна робота		
74 год.	106 год.		
	Освітній рівень другий (магістерський)	Форма контролю:	
		екзамен – III семестр	екзамен – II семестр

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 38,3 % / 61,7 %

для заочної форми навчання – 11,7 % / 88,3 %

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1

«Сучасні технології викладання освітньої галузі «Мистецтво» у Новій українській школі»

Тема 1. Зміст і загальнодидактичні засади викладання освітньої галузі «Мистецтво»

План заняття

1. Поняття про загальну мистецьку освіту. Функції і принципи загальної мистецької освіти.
2. Мета і завдання навчання мистецтва у НУШ.
3. Базові компетентності мистецької освіти у Державному стандарті початкової загальної освіти.

Мета мистецької освітньої галузі : формування культурної та інших компетентностей; формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо – творчого самовираження в особистому та суспільному житті. Сьогодні впроваджуються освітні моделі, що ґрунтуються на гуманістичних засадах, тобто є особистісно-зорієнтованими, і відображають особливості сучасного соціокультурного простору. До таких моделей належить “Державний стандарт початкової загальної освіти”. Сучасний етап модернізації шкільної мистецької освіти пов’язаний із упровадженням компетентнісного підходу до змісту та організації художньо-естетичного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах. З огляду на це актуалізується потреба у розвитку компетентнісної художньо-естетичної освіти школярів, зорієнтованої на засвоєння особистістю конкретних навчальних результатів – знань, умінь, навичок, формування ставлень, досвіду, рівень засвоєння яких дозволяє їй діяти адекватно у певних навчальних і життєвих ситуаціях. Головна мета цієї освітньої галузі полягає в розвитку особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, здатності до сприймання, розуміння і творення художніх образів, потреби в художньо-творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Тема 2. Основні принципи реалізації інноваційних технологій в освітньому процесі в умовах НУШ

План заняття

1. Принцип системності.
2. Принцип науковості.
3. Принцип активності особистості в освітньому процесі.

4. Принцип цінності та унікальності особистості.
5. Принцип доцільності.
6. Принцип практичного спрямування.

В основі реалізації інноваційних технологій супроводу освітнього процесу закладено такі принципи: системності, цінності та унікальності особистості, цілісності, доцільності, практичного спрямування, емоційно-ціннісної орієнтації, охорони та зміцнення психічного та фізичного здоров'я.

Принцип системності – передбачає існування алгоритму роботи та використання можливостей усіх основних напрямів діяльності педагога. Принцип цінності та унікальності особистості – надання пріоритету особистісного розвитку, що полягає у самоцінності педагога й дитини та у визнанні індивідуальності. При такому підході навчання виступає не як самоціль, а як засіб розвитку особистості кожного індивіда. Цей принцип передбачає орієнтацію змісту на інтелектуальний, емоційний, духовно-моральний, фізичний і психічний розвиток та саморозвиток кожної особистості з урахуванням індивідуальних можливостей та здібностей. Принцип цілісності – в освітньому процесі необхідно працювати з усією особистістю загалом, у всьому розмаїтті її пізнавальних, мотиваційних, емоційних та інших проявів. Принцип доцільності – будь-який супровід освітнього процесу має бути усвідомленим і підпорядкованим поставленій загальній меті. Принцип своєчасності – будь-який супровід освітнього процесу має бути проведено вчасно та в найсприятливіших умовах для його високої ефективності. Принцип активності особистості в освітньому процесі – освіта повинна сприйматися як процес, у якому людина включена до активної позиції.

Принцип практичного спрямування – формування універсальних навчальних дій, здатності їх застосовувати у практичній діяльності та повсякденному житті. Цьому сприяють робота у співпраці (у малій та великій групі) у різній функціональній якості (наставника, куратора, організатора діяльності); самостійна робота, яка розуміється не як робота на самоті й без контролю, а як самоосвіта (найважливіше вміння в інтелектуальному розвитку).

Тема 3. Формування ключових компетентностей на уроках мистецтва відповідно до вимог НУШ

План заняття

1. Мовна компетентність.
2. Математична компетентність.
3. Компетентності в галузі техніки та технологій.

4. Екологічна компетентність.
5. Інформаційна компетентність.
6. Підприємливість і фінансова грамотність.
7. Оцінювання навчальних досягнень учнів у мистецькій освітній галузі.

Мовна компетентність передбачає вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною та іноземною мовами. Щонайперше важливо включати першокласників до захопливого вивчення літер, які здатні в грі перетворитися на цікаві образи – іграшки казкові будиночки чи фігурки з веселими літерами-капельюшками. Такі прийоми ейдетики сприяють розвитку образної пам'яті. Формування математичних умінь доречно згадувати на уроках музики у процесі набуття нотної грамотності, насамперед опанування таких понять, як висота і тривалості нот, паузи, такт і розмір. До популярних цифрових символів належать аналогія 7 нот і 7 кольорів веселки.

Екологічна компетентність має різні виміри, вона пов'язана із природознавчою і здоров'язбережувальною. Відносини в системі «природа – людина – мистецтво» мають бути гармонійними. І молодший шкільний вік для цього є дуже сприятливим. Цілеспрямоване і систематичне формування інноваційної компетентності школярів відбувається переважно на уроках інформатики. Проте, використання гаджетів під час навчання стрімко проникає в усі шкільні предмети.

Фінансова грамотність – одна з важливих якостей і вмінь, що лежать в основі успішної життєдіяльності людини. Безперечно за допомогою естетичних чинників з учнями корисно обговорювати: скільки коштують улюблені іграшки, кольорові олівці, фарби та фломастери якими вони малюють.

Для оцінювання досягнень учнів у мистецькій галузі характерна багатофункціональність – єдність діагностичної, коригуючої, стимулюючо-мотиваційної, навчальної, виховної, розвивальної і прогностичної функції. Доцільними формами оцінювання: мистецькі вікторини, комплексні тести, творчі завдання, що передбачають виявлення ступеня розуміння учнями зв'язків між різними видами мистецтв, специфіки їх образних засобів, з одного блоку, та естетичної і духовно-світоглядної спорідненості.

Тема 4. Інноваційні педагогічні технології мистецької освіти в новій українській школі

План заняття

1. Концептуальні засади Нової української школи.
2. Інноваційні технології.
3. Навчальні технології.

Концепція нової української школи. Поняття «інновація», «інноватика», «інноваційна технологія», їх сутність, особливості проявів у мистецькій освіті. Умови запровадження інноваційного навчання у новій українській школі. Інноваційні технології у вирішенні завдань підготовки студента їх диференціація на освітні, педагогічні та навчальні. Освітні технології як упорядкована система дій, що призводить до гарантованого досягнення цілей освіти. Відбиття в освітніх технологіях загальної стратегії розвитку мистецької освіти, єдиного освітнього простору. Їх призначення – прогнозування, передбачення результатів підготовки фахівців, визначення відповідних освітнім цілям стандартів. Педагогічні технології як упорядкована система дій, виконання яких призводить до гарантованого досягнення педагогічних цілей. Відбиття в педагогічних технологіях тактики мистецької освіти, її реалізація шляхом упровадження новітніх моделей навчально-виховного процесу та управління ним. Навчальні технології як педагогічно, обґрунтований процес гарантованого досягнення результатів навчання. Реалізація змісту освітньої та професійної підготовки фахівця в навчальних технологіях. Їх подібність та відмінність у порівнянні з педагогічними технологіями. Навчальні технології як шлях засвоєння конкретного матеріалу в межах певної дисципліни.

Змістовий модуль 2

Методичні засади викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» учням у Новій українській школі.

Тема 5. Концептуальні основи методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у НУШ

План заняття

1. Мистецька освіта та естетичне виховання.
2. Розвиток художніх і загальних здібностей учнів 5-6 класів.
3. Формування універсальних якостей творчої особистості.

Термін «формування» відбиває односторонній рух від учителя до учнів і не робить акцент на важливих аспектах педагогіки співробітництва (суб'єкт суб'єктній взаємодії) та синергетики (самоорганізації освітніх систем, саморозвитку учнів). Поняття культури в сучасних умовах набуває іншого, багатограннішого тлумачення і розглядається в контексті феномену культуротворчості. Мистецтво, як відомо, стимулює не тільки загальний естетичний розвиток, а й творчі здібності та мислення, здатність до художнього самовираження, рефлексії, що є менш важливим, ніж художня ерудиція. У

процесі ціле покладання не можна не враховувати зростання ролі ціннісних орієнтацій і творчого потенціалу особистості, адже для художньо-естетичної галузі дуже важливими є досвід особистісного емоційно-естетичного ставлення і творчої діяльності учнів, тому у формулюванні мети на цих аспектах зроблено особливий наголос. Цільова переорієнтація навчання мистецтв торкається також базових життєвих компетентностей, які набувають пріоритетного значення, стають інтегральним показником результативності сучасної освіти.

Навчальними завданнями є:

- засвоєння початкових знань, елементарних уявлень і понять про види та жанри мистецтва;
- розширення художньо-естетичного досвіду, опанування елементарних художніх умінь та навичок практичної діяльності;
- набуття початкового досвіду створення художніх образів у процесі власної елементарної творчості;
- набуття предметних дієво-творчих компетентностей.

Виховними завданнями є:

- виховання естетичного ставлення до дійсності та емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва;
- виховання світоглядних уявлень і ціннісних орієнтацій, розуміння учнями зв'язків музичного мистецтва з природним і предметним середовищем, життєдіяльністю людини, зокрема сучасною технікою, засобами масової інформації;
- виховання здатності сприймати, інтерпретувати та оцінювати музичні твори, висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи свої думки та оцінки;
- виховання музичних інтересів, морально-естетичних ідеалів, потребу художньо-творчій самореалізації та духовно-естетичному самовдосконаленні засобами музики відповідно до індивідуальних можливостей та вікових етапів розвитку;
- набуття загальнокультурних, комунікативних і соціально-практичних компетентностей.

Розвиваючими завданнями є:

- збагачення емоційно-почуттєвої сфери;
- розвиток художніх і загальних здібностей;
- стимулювання художньо-образного мислення, виявів уяви та інтуїції;
- формування універсальних якостей творчої особистості;
- набуття компетентностей саморегуляції художньої діяльності

Тема 6. Структура та зміст навчальних програм з мистецтва

План заняття

1. Особливості створення типових і модельних навчальних програм з мистецтва.
2. Навчальна програма з мистецтва для учнів початкових класів.
3. Навчальна програма з мистецтва для учнів 5-6 класів.

Типові освітні програми для початкової школи відкривають можливості для реалізації різних авторських концепцій щодо інтегрованого навчання мистецтва. Відповідно до чинних типових навчальних програм з мистецтва, розроблених під керівництвом О. Савченко та Р. Шияна й затверджених МОН України, мета і завдання мистецької освітньої галузі – всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, опанування художніх цінностей у процесі пізнання мистецтв, зокрема вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини, формування компетентностей – ключових і мистецьких, необхідних для художньо-творчого самовираження і самореалізації в особистому та суспільному житті; виховання естетичного особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва; розвиток загальних і художніх здібностей дитини (художньо-образного мислення. Типові освітні програми, розроблені під керівництвом О. Савченко та Р. Шияна, у мистецькій галузі концептуально, змістовно і за освітніми вимогами не відрізняються. Різниця між ними полягає у викладі тексту окремо по класах (перша програма) або за циклами (друга програма)

Структура програм побудована за змістовими лініями.:

- художньо-творча діяльність;
- сприймання та інтерпретація мистецтва;
- комунікація через мистецтво.

Змістова лінія «Художньо-творча діяльність» націлює на розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне освоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовираження. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виразні засоби творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля.

Змістова лінія «Сприймання та інтерпретація мистецтва» спрямована на пізнання цінностей, що відображають твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення. Реалізація змістової лінії «Комунікація через мистецтво» націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких досягнень і можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої

досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво в середовищі, зокрема в різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях тощо, а також формування уявлень про можливість і способи регулювати свій емоційний стан завдяки мистецтву.

За новою структурою початкової школи виокремлено два цикли навчання:

- перший – адаптаційно-ігровий (1–2-й класи), особливостями якого є інтеграція навчального матеріалу споріднених предметів, пріоритет ігрових методів, спрямований на природне входження дитини в шкільне життя;
- другий – основний (3–4-й класи), ознаками якого є предметне навчання, використання методів, які вчать здійснювати самостійний вибір.

Тем 7. Взаємоузгодження домінантних і синтетичних видів мистецтва в інтегрованому курсі

План заняття

1. Домінантні змістові лінії (музичне та образотворче мистецтво) у змісті інтегрованого курсу.
2. Моделі драматизації і театралізації.
3. Види інтеграції в художньо-педагогічних технологіях.

Актуальним питанням у опануванні школярами світу мистецтва є взаємодія домінантних змістових ліній – музичного та образотворчого мистецтва у змісті інтегрованого курсу, конкретні шляхи їх реалізації на уроках у школі. Існують певні тенденції, закономірності, які слушно пам'ятати. Так, при викладанні двох уроків у єдиному циклі першим уроком доцільно планувати музичне мистецтво, а не образотворче. Це пояснюється тим, візуальний ряд який розриває зміст певної спільної теми, завжди конкретніший за музичні образи. Аналогічні функції виконують засоби «музичного живопису», що доцільні для програмної симфонічної музики (добір кольорів відповідно до темброво-інструментальної палітри твору, реєстрових співставлень, динаміки). Захоплюючим і пізнавально-творчим є моделі драматизації і театралізації, які збагачують арсенал інтегративних художньо-педагогічних технологій:

- інтонаційні або пантомімічні міні-діалоги за темою з використанням костюмів та іграшкових персонажів;
- музично-хореографічні сценки та пісні –ігри;
- постановка дитячої опери або епізоду з неї.

Технологічне забезпечення тематичної інтеграції, що втілює певну духовно-світоглядну ідею, досягається шляхом зіставлення і порівняння образів у різних видах мистецтва. Додатково варто емоційно підсилювати такі

порівняння засобами мистецтва слова (вірші, прислів'я, загадки) та театралізація (діалоги з уявними або казковими героями, інсценізації тощо).

Тема 8. Організаційно-методичні засади проєктування і моделювання інтегрованих уроків у НУШ

План заняття

1. Процес підготовки вчителя до уроку.
2. Структура уроку із зазначенням послідовності етапів.
3. Зміст дидактичного матеріалу.
4. Інноваційні форми, методи, прийоми навчання мистецтва.
5. Система творчих завдань інтегрованого типу.

Процес підготовки вчителя до уроку є вирішальним для вироблення оптимального здійснення навчально-виховного процесу. У підготовці вчителя до уроку виокремлюють два етапи – попередній і безпосередній.

На першому етапі:

- вчитель вивчає літературу, навчальну програму (альтернативні програми), підручники й методичні посібники;
- узагальнює досвід колег, розробляє календарний тематичний план на рік.

На другому етапі:

- конкретизує планування і складає конспект кожного уроку, в якому уточнює його місце в загальній системі уроків з предмета;
- визначає тему, мету, завдання навчання, виховання і розвитку учнів, намічає структуру уроку із зазначенням послідовності етапів, зміст дидактичного матеріалу і методичне забезпечення – методи, прийоми, технології;
- обирає форми роботи учнів (індивідуальні, групові, фронтальні) і навчальне обладнання – наочні та технічні засоби.

У сучасній педагогіці знайшли науково-теоретичне обґрунтування і практичне застосування такі складові планування педагогічної діяльності, як проєктування і моделювання. Проєкт (від латин. *Proiectus* – кинутий уперед) – план, попередній задум, який має бути доведений до практичної реалізації. Він може бути у вигляді пакету матеріалів або моделі. Моделювання (від фр. *Modeler* – ліпити, формувати) – метод дослідження явищ і процесів, що ґрунтується на заміні конкретного об'єкта (оригінала) іншим, подібним до нього (моделлю). Модель (від фр. *Modele* – міра, зразок) – це зменшене відтворення

або умовний образ якогось об'єкта чи групи об'єктів, що виявляє подібність до оригіналу.

Моделювання передбачає дотримання трьох загальних принципів:

- відповідності моделі оригіналу (не довільна, а така, що відповідає освітнім реаліям);
- екстраполяції модельної інформації (можливості перенесення інформації з моделі на реальний педагогічний процес);
- верифікації модельної інформації (перевірки адекватності моделі в педагогічному досвіді).

Моделювання уроку є складовою проектування інтегративної художньо-педагогічної технології, що відображає важливу частину підготовчої діяльності вчителя до уроку мистецтва, а його модель служить орієнтиром для вчителя.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1 «Сучасні технології викладання освітньої галузі «Мистецтво» у Новій українській школі»								
Тема 1. Зміст і загальнодидактичні засади викладання освітньої галузі «Мистецтво»	10	2	3	9	2	1	1	13
Тема 2. Основні принципи реалізації інноваційних технологій в освітньому процесі в умовах НУШ	14	2	3	9	1	0.5	2	13

Тема 3. Формування ключових компетентностей на уроках мистецтва відповідно до вимог НУШ	14	2	2	9	2	0.5	1	12
Тема 4. Інноваційні педагогічні технології мистецької освіти в новій українській школі	14	4	2	10	2	1	1	12
Усього годин за Зм.м 1	52	10	10	37	7	3	5	50
Змістовий модуль 2 «Методичні засади викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» учням у Новій українській школі.»								
Тема 5. Концептуальні основи методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у НУШ	17	4	4	10	2	0.5	0.5	14
Тема 6. Структура та зміст навчальних програм з мистецтва	17	2	2	9	2	0.5	0.5	14
Тема 7. Взаємоузгодження домінантних і синтетичних видів мистецтва в інтегрованому курсі	17	4	4	9	2	1	1	14
Тема 8. Організаційно-методичні засади проектування і моделювання інтегрованих уроків у НУШ	17	2	4	9	3	1	1	14
Усього годин за Зм.м. 2	68	12	14	37	9	3	3	56
Загальна кількість годин	120	22	24	74	16	6	8	106

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Передумови і сутність інтеграції у шкільній мистецькій освіті	4	2
2.	Концептуальні основи інтегрованого курсу «Мистецтво» у школі.	3	1
3.	Загальні організаційно-методичні підходи до навчання мистецтва в контексті художньої дидактики.	4	1
4.	Художньо-педагогічні технології на уроках мистецтва .	3	1
5.	Технології оцінювання результатів мистецької освіти.	4	1
6.	Орієнтовне календарне планування змісту уроків за програмою інтегрованого курсу «Мистецтво»	4	2
	Разом годин	22	8

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Бали
		денна форма	заочна форма	
1.	Наукові основи інтеграції у мистецькій освіті. Інтегративні підходи до навчання дітей в зарубіжній та вітчизняній мистецькій педагогіці.	10	13	5
2.	Концептуальні основи інтегрованого напряму мистецької освіти у школах України. Основні нормативні документи, які забезпечують викладання предмету «Мистецтво» у ЗЗСО.	10	13	5
3.	Аналіз навчальної програми «Мистецтво» та підручників «Мистецтво» для учнів різних класів.	8	13	5
4.	Основні методичні підходи до проектування та моделювання уроків мистецтва в різних класах.	8	13	5
5.	Теоретичні засади інтеграції у шкільній мистецькій освіті. Досвід використання	8	13	5

	інтегративного підходу до мистецької освіти школярів у різних країнах світу (країну обрати самостійно)			
6.	Методика організації різних видів художньо-творчої діяльності учнів на уроках мистецтва в основній школі..	10	13	5
7.	Методика використання сучасних художньо-педагогічних технологій на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво	10	14	5
8.	Основи положення типових освітніх програм щодо мистецької галузі.	10	14	5
	Разом годин	74	106	40

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекції, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; виконання творчих завдань, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), опора на життєвий досвід студента, стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні.

III. Методи контролю і самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності (усний, письмовий, тестовий, програмовий, самоконтроль і самооцінка у навчанні).

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчально-методичні посібники, підручники;

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень здобувачів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (друковані завдання для підсумкового контролю);

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ (денна форма навчання)

1. Залік – 2 семестр
2. Екзамен – 3 семестр

(заочна форма навчання)

1. Екзамен – 2 семестр

Приклад для екзамену

Поточні завдання та самостійна робота									Екзам ен	Сума
Зм.м.1				Зм.м.2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	100
50%									50%	100%

Примітка. Поточне тестування та самостійна робота вираховується сумарно в 100 балів, після чого визначається 50% від цієї суми в кількості балів (А). Екзаменаційна оцінка виставляється в 100 балів, але від цієї суми вираховується 50% від кількості балів (В). Кінцевий результат (С) дорівнює А+В.

Порядок переведення рейтингових показників відповіді у європейські оцінки ECTS

Оцінка у балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Роз'яснення
90-100	Відмінно	А	Відмінно (відмінна відповідь лише з незначною кількістю помилок).
82-89	Добре	В	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками).
75-81		С	Добре (в загальному вірна відповідь з певною кількістю суттєвих помилок).

67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогана відповідь, але зі значною кількістю недоліків).
60-66		E	Достатньо (відповідь задовольняє мінімальні критерії)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерій оцінювання навчальних досягнень
«Відмінно»	A	За глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, за вміння пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення.
«Добре»	BC	За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки).
«Задовільно»	DE	За знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому виклад його не повний, непослідовний. Студент допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження.

<p>«Незадовільно» (з можливістю повторного складання)</p>	<p>FX</p>	<p>Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.</p>
<p>«Незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням курсу)</p>	<p>F</p>	<p>За повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді.</p>

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія. Київ: Либідь, 1998. 560 с.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: Модульне навчання: навч. посібник. Київ: ІСДО, 1993. 220 с.
3. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання. Київ: 1998. 204 с.
4. Бондар В. І. Модульно-рейтингова технологія навчальної дисципліни (на матеріалі дидактики): навч. посібн. Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 1999. 49 с.
5. Ванівська О., Преснер Р. Проектна технологія в системі компетентної освіти// Молодь і ринок. 2014. №1 (108). С. 62-65.
6. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
7. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навч. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2005.
8. Гончаров С. М. Сугестивні технології навчання в кредитно-модульній системі організації навчального процесу: навч.-метод. Посібник. Рівне: НУВГП, 2008. 118 с.
9. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. Київ: Академвидав, 2012. 352 с.
10. Експеримент на екрані комп'ютера: монографія / авт. кол. Ю. О. Жук, С. П. Величко, О. М. Соколюк, Г. В. Соколова, П. К. Соколов. За ред. Ю. О. Жука. Київ: Педагогічна думка, 2012. 180 с.
11. Жигірь В. І., Чернега О. А. Професійна педагогіка: навч. посіб./ за ред. М. В. Вачевського. Київ: ТОВ «Кондор», 2012. 336 с.
12. Зязюн І. А. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи:

моногр. Київ: Віпол, 2000. 636 с.

13. Інноваційні технології навчання: навч. посіб./кол. авторів; відп. ред. Х. Ш. Бахтіярова. Київ: НТУ, 2017. 172 с.

14. Інформаційно-комунікативні технології навчання: рекомендаційний бібліографічний показчик/укл. І. В. Протазанова. Кривий Ріг: Наукова бібліотека КНУ, 2013. 8 с.

15. Інформаційно-комунікаційні технології для педагогічних працівників (Практичний курс) / укл. Д. А. Покришень, Є. С. Закревська, О. М. Корнієць, Ю. М. Літош, В. М. Ракута, О. О. Тихоненко. Чернігів: ЧОІППО імені К. Д. Ушинського, 2011. 62 с.

16. Корнієць О. М. Спілкування в мережі Internet: навч. - довід. посібник. 1-е вид. Чернігів ЧОІППО імені К. Д. Ушинського, 2010. 62 с.

17. Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: Теорія, практика, програми/ За заг. ред. А. Й. Капської. Київ: ІЗМН, 2001. 192 с.

Додаткова

1. Кондратова Л. Г. Формування проектного мислення школярів засобами мистецтва в процесі вивчення художньої культури. Запоріжжя: ОІППО, 2010. 115 с.

2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934>

3. Масол Л. М., Гайдамака О. В., Белкіна Е. В., Калініченко О. В., Руденко І. В. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.

4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

5. Просіна О. В. Технології інтегрованого викладання предметів «Мистецтво» та «Художня культура» в загальноосвітній школі. Навчально-методичний посібник. Луганськ: СПД Резніков В. С., 2007. 200 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkovashkola.html>

2. <http://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2017/11/NUSHporadnyk-dlya-vchytelya.pdf>

3. <http://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2017/11/NUSHporadnyk-dlya-vchytelya.pdf>

4. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/navchalni-programi-dlyapochatkovoyi-shkoli>

5. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/navchalni-programi-dlyapochatkovoyi-shkoli>